

KORTE HISTORIEK VAN OOSTENDE

Robrecht de Fries. Stichter eerste Kerk «Sint Pieter» te Oostende 1072.

Oostende xvii^e eeuw. Vrij naar L. Guicciardini.

Oostende einde 1600.

Van vissersdorp tot stad. — Men leest bij de Vlaamse historicus en compiler Meyerus, voor het jaar DCCCXIIIJ, dat toen 33 dorpen, waaronder Lampernisse en Oostende, zouden geschonken zijn geworden aan de abdij van Sint Bertijn. Maar zonder afbreuk te doen aan het gezag van die beroemde schrijver, dient er toch rekening mede gehouden dat zijn werk pas in 1580 het licht zag en evenzeer dat zijn aanhaling steunt op een verkeerde lezing in het woord Ostade voor Oostende.

De oudste betrouwbare vermelding van de stad dateert van 1072, toen de *villa* Oostende van haar graaf Robrecht I de Fries een nieuw paalwerk en een nieuw houten kerkje kreeg. Wanneer Oostende tot stad werd verheven is onbekend; wel heeft men een handvest van 1267, waarin Margaretha van Constantinopel nieuwe voorrechten en vrijheden aan de stad schenkt. Het toenmalige grondgebied van de stad is praktisch in zee verdwenen; de zuidelijke rand ervan beantwoordt aan de brede Van Iseghelelaan. De waterhozen van 1335 en 1394 vooral waren rampspoedig; na de eerste werd de houten kerk door een stenen kerk vervangen; na de tweede kregen de inwoners nieuwe grond van de Proosdij van S. Donaas, van het Brugse Vrije en van Filips de Stoute.

Bloeiende vissersstad. — Die uitbreiding brengt rijkdom. In 1401 wordt een nieuw stadsplan getekend; in 1446 worden de oude zuidelijke wallen uitgediept en ingericht tot een veilige vissershaven, gelegen langs de ten Westen gelegen eerste havengeul, die thans bezet is door het Kursaal. De bloei der haven verwekt naijver en geschillen met Brugge, Oudenburg, Nieuwpoort, Damme en Sluis, de oude havensteden. Vooral om haar vermaarde visbehandeling, waarbij Gillis Beukels en Jacob Kien een belangrijke rol speelden, is de stad bekend tot diep in Frankrijk en Spanje. In 1478 legt de Bisschop de eerste steen van de toren ener nieuwe kerk; het is de oude toren naast de huidige hoofdkerk. Het verbond met Brugge tegen Maximiliaan van Oostenrijk bracht echter dood en vernieling voor Oostende; na de verzoening kent de stad een nieuwe bloei, die vele vreemden lokt.

Oostende voor het beleg. - 1585.

Het «beleg van het nieuwe Troje». — Deze 17de-eeuwse omschrijving wijst op de droevigste bladzijde van Oostende's verleden. Spijts de plakkatens infiltrerden de protestanten in groten getale in de stad. De stadsversterkingen waren nog maar in opbouw toen de Geuzen reeds binnenvielen; Nederlandse, Franse en Engelse protestanten werden meester in Oostende. De eerste belegering van de stad begon in 1584: de belegerden staken de oostelijke duinenberm door en openden aldus een nieuwe havengeul, die thans nog bevaarde. De strijd zou maar in 1604 beslecht worden door Aartshertog Albrecht; de stad was een puinhoop geworden; 70 à 100.000 strijders waren omgekomen en van de 5.000 oorspronkelijke Oostendenaars bleef maar een handvol over.

Maximiliaan van Oostenrijk

Maurits van Oranje

Spinola

Oostende zeehaven. — Na de oorlog verandert het stadsbeeld wederom helemaal, vooral door het dempen van de westergeul en het uitdiepen van de oostelijke. Maar het sluiten van de Schelde schijnt grotere toekomstmogelijkheden te zullen schep- pen: de oorlog met Frankrijk verhindert het, zodat Oostende enkel op haar onverschrokken zeeschippers kan bogen: Jan Jacob- sen, Jacobus Besage, Filips Van Maestricht. De Capucienen en later de Oratorianen, die de eerste humaniora stichten, verheffen het geestelijk peil der nieuwe bevolking.

Beleg van Oostende. 1601-1604.

Het grote avontuur der O. Indische Compagnie volgt kort na het bombardement dat de stad onderging in 1706. Karel VI tekent in 1723 de statuten maar moest de Compagnie reeds in 1731 opheffen wegens de hevige reactie in het buitenland. Maria-Theresia verbetert in hoge mate de uitrusting van de haven, die onder Jozef II een buitengewone uitbreiding neemt: daartoe droegen bij de uitroeping van Oostende tot vrijhaven en de naasting van het « hazegras-kwartier » (1781), evenals de stichting van een bank door de Schot Herries (1782). De Franse annexatie zou echter alles opnieuw verlammen: Napoleon beperkte zich hoofdzakelijk tot mooie beloften en de Hollandse bewindvoerders hadden enkel oog voor de Nederlandse zeevaartbelangen.

Oostende begin 1700.

Karel VI

1723-1731. - Compagnie van Oostende.

Koningin der badsteden. — Het Belgische bewind bracht niet onmiddellijk welstand. Leopold I gaf echter de eerste stoot, door er dikwijls te resideren, wat de stad aanzette tot het openen van een koninklijke residentie (Lange straat), een Casino en een Kursaal; Oostende was weldra per trein uit Keulen te bereiken en de ganse wereld begon de geneeskundige kracht van de zeelucht te loven...

Van Iseghem A. - 1780
Burgemeester van Oostende

Napoleon te Oostende.

De grote ontplooiing geschiedde eerst onder impuls van Leopold II: afbraak der versterkingen en delgen der wallen (burgemeester Van Iseghem), grote gebiedsnaastingen naar Oosten en Westen, koninklijk chalet, renbaan, nieuwe Kursaal, stranduitbreiding, nieuwe straten en parken, nieuw station, nieuwe St Pieterskerk, koninklijk theater, nieuwe voorhaven en handelshaven met drie dokken, nieuwe parochiekerken, enz. Zo kreeg Oostende een koninklijk gelaat, dat thans na de verwoestingen van de laatste oorlog reeds zijn oude glans heeft teruggekregen.

Napoleon

Oostende. - Toegang tot de haven 1815.

Oostende. Eerste Kursaal 1853.

Oostende-panorama 1850.

Onuitgegeven tekeningen van Arno Brys uit zijn geïllustreerde « Geschiedenis van Oostende », die uitgevoerd werden op witte Scraber-board (1951). Verklarende tekst naar de gegevens verzorgd door Notaris Van Caillie, schepen van Oostende, en E. H. A. de Groeve, leraar aan het O. L. Vrouwcollege.

*Leopold II.
Grote weldoener voor Oostende.*

Casino « Cercle » te Oostende 1838.

